

Novela zákona o daních z příjmů

Dne 03.07.2009 byla prezidentem republiky podepsána novela zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), vypracovaná Ministerstvem financí. Novela byla ve Sbírce listin vyhlášena pod číslem 216/2009 Sb. a účinnosti nabyla dne 20.07.2009. Zákon novelizuje ZDP zejména v následujících oblastech:

Odpisování hmotného majetku

Finanční leasing

Vzdělávání zaměstnanců

Odpisování hmotného majetku

Zmíněná novela ZDP přináší novou možnost odpisování. Nově vložený § 30a ZDP definuje pojem mimořádné odpisy a způsob jejich zahrnování do základu daně z příjmů. Mimořádné odpisy může uplatnit pouze první majitel. Mimořádné odpisy se týkají majetku, který splňuje následující kritéria kumulativně:

jedná se o hmotný majetek,

majetek je zařazen v 1. nebo 2. odpisové skupině,

majetek je pořízen v období od 1. ledna 2009 do 30. června 2010.

Podle ustanovení § 30a ZDP může hmotný majetek zařazený v odpisové skupině 1 podle přílohy č. 1 ZDP poplatník, který je jeho prvním vlastníkem, odepsat rovnoměrně bez přerušení do 100 % vstupní ceny za 12 měsíců. Hmotný majetek zařazený v odpisové skupině 2 podle přílohy č. 1 ZDP může poplatník, který je jeho prvním vlastníkem, odepsat bez přerušení do 100 % vstupní ceny za 24 měsíců, přitom za prvních 12 měsíců uplatní odpisy rovnoměrně do výše 60 % vstupní ceny hmotného majetku a za dalších bezprostředně následujících 12 měsíců uplatní odpisy rovnoměrně do výše 40 % vstupní ceny hmotného majetku. Mimořádné odpisy však nelze uplatnit u hmotného majetku odpisovaného podle § 30 odst. 4 a 5 ZDP (např. matric, forem, modelů, šablon).

Na rozdíl od jiných postupů odepisování stanovených ZDP se mimořádné odpisy stanoví s přesností na celé měsíce. Poplatník je povinen zahájit odpisování počínaje následujícím měsícem po dni, v němž byly splněny podmínky pro odpisování. Při zahájení nebo ukončení odpisování v průběhu zdaňovacího období lze uplatnit odpisy pouze ve výši připadající na toto zdaňovací období. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Technické zhodnocení hmotného majetku, u něhož jsou odpisy stanoveny v souladu s § 30a ZDP, nezvyšuje jeho vstupní cenu. Ukončené technické zhodnocení se zařídí do odpisové skupiny, v níž je zaříděn hmotný majetek, k němuž bylo technické zhodnocení provedeno, a odpisuje se jako hmotný majetek podle § 26 až 30 a § 31 až 33 ZDP.

Nové ustanovení § 30a ZDP nabylo účinnosti dnem jeho vyhlášení, tj. 20. července 2009.

Finanční leasing u nově pořízeného majetku

Zákonem č. 216/2009 Sb. byla novelizována ustanovení ZDP týkající se daňové uznatelnosti v případě finančního leasingu. Nájemné u finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku odpisovaného s využitím mimořádných odpisů dle zmíněného § 30a se uznává jako výdaj (náklad) za podmínek stanovených v § 24 odst. 15 ZDP:

doba nájmu u hmotného majetku odpisovaného vlastníkem (pronajímatelem) podle § 30a odst. 1 (majetek v 1. odpisové skupině) trvá nejméně 12 měsíců a u hmotného majetku odpisovaného podle § 30a odst. 2 (majetek v 2. odpisové skupině) trvá doba nájmu nejméně 24 měsíců; doba nájmu se počítá ode dne, kdy byla věc nájemci přenechána ve stavu způsobilém obvyklému užívání,

po ukončení doby nájmu následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu nájmu mezi vlastníkem (pronajímatelem) a nájemcem, a

po ukončení finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku zahrne poplatník uvedený v § 2 odkoupený majetek do svého obchodního majetku.

Ustanovení § 24 odst. 15 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti zákona č. 216/2009 Sb., se použije na majetek, který je předmětem smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku uzavřené ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (t.j. 20.07.2009) do 30.06.2010 a který je v tomto období přenechán nájemci ve stavu způsobilém obvyklému užívání. Ustanovení § 24 odst. 15 však nelze použít na dodatky ke smlouvám o finančním pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku uzavřeným do dne nabytí účinnosti zákona č. 216/2009 Sb.

V souvislosti se zmíněnou novelou ZDP je vhodné připomenout starší novelu ZDP, provedenou zákonem č. 87/2009 Sb., která s účinností od 01.04.2009 zavedla změny v době trvání leasingových smluv vztahujících se k pronájmu movitého majetku. V ustanovení § 24 odst. 4 písm. a) ZDP bylo zakotveno, že minimální doba trvání leasingových smluv týkajících se hmotného movitého majetku musí činit minimálně dobu, po kterou se výše uvedený majetek odpisuje dle § 30 odst. 1 ZDP. V níže uvedeném přehledu je uvedeno srovnání minimální doby trvání finančního leasingu (v měsících) v souladu s dřívější a aktuální úpravou dle jednotlivých odpisových skupin, jichž se změny týkají:

Odpisová skupina	Do 31. 03. 2009	Od 01. 04. 2009	Od 20. 07. 2009
1.	36	36	12
2.	60	54	24
3.	120	114	114

Vzdělávání zaměstnanců

Zákonem č. 216/2009 Sb. byla rovněž změněna ustanovení vztahující se ke zdanění a daňové uznatelnosti výdajů spojených se vzděláváním zaměstnanců. Dle nového znění § 6 odst. 9 písm. a) ZDP, týkajícího se osvobození od daně z příjmu při odborném rozvoji zaměstnanců, jsou od daně z příjmu fyzických osob osvobozena "nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na rekvalifikaci zaměstnanců podle jiného právního předpisu upravujícího zaměstnanost; toto osvobození se nevztahuje na příjmy plynoucí zaměstnancům v této souvislosti jako mzda, plat, odměna nebo jako náhrada za ušlý příjem, jakož i na další peněžní plnění poskytovaná v této souvislosti zaměstnancům".

Současně byl novelizován § 24 odst. 2 písm. j) bod 3 zákona o daních z příjmů, dle kterého se za daňově uznatelné výdaje považují též výdaje vynaložené zaměstnavatelem na "provoz vlastních vzdělávacích zařízení nebo výdaje (náklady) spojené s odborným rozvojem zaměstnanců podle jiného právního předpisu a rekvalifikací zaměstnanců podle jiného právního předpisu upravujícího zaměstnanost, pokud souvisejí s předmětem činnosti zaměstnavatele".

Na straně zaměstnavatele jsou daňově uznatelné všechny výdaje na odborný rozvoj jeho zaměstnanců, pokud souvisejí s předmětem jeho činnosti. Na straně zaměstnance jsou však od daně z příjmů osvobozena nadále jen ta plnění, která mají nepeněžní charakter.

Připravované změny ve zdanění fyzických a právnických osob

Návrh ČSSD na změnu výpočtu daně z příjmů fyzických osob

Jedním z protikrizových opatření navržených opozicí byl poslanecký návrh novely ZDP směřující k zavedení tzv. milionářské daně. Ačkoliv byla novela v Poslanecké sněmovně zamítnuta, z výroků České strany sociálně demokratické (ČSSD) je zřejmé, že i nadále bude usilovat o znovuzavedení progresivního zdanění příjmů fyzických osob, které bylo platné v České republice naposledy pro zdaňovací období roku 2007.

ČSSD zatím prezentovala několik variantních řešení. Všem je společné zrušení konceptu superhrubé mzdy. Základ daně by byl opět zjišťován z hrubých příjmů snížených o příspěvky na zdravotní a sociální pojištění hrazené poplatníkem. ČSSD dále navrhuje variantně zvýšení limitu stropu pro sociální a zdravotní pojištění ze současného 48násobku na 72násobek průměrné mzdy či jeho úplné zrušení. Nejvyšší sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 38 % by se aplikovala na základ daně přesahující 1.200.000,- Kč.

Pokud by byly navrhované změny přijaty, měla by novela zákona o daních příjmů platit již pro zdaňovací období roku 2010.

Zamezení dvojího zdanění

Zamezení dvojího zdanění se řídí v současné době podmínkami stanovenými v bilaterálních smlouvách o zamezení dvojího zdanění. V uvedených smlouvách je uvedeno, jakou metodou bude eliminace provedena – metodou zápočtu či metodou vynětí (většinou s výhradou progresse).

Pokud prezident České republiky podepíše návrh novely zákona o daních z příjmů, budou nově moci fyzické osoby volit mezi oběma metodami nezávisle na ustanoveních dotčené smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Poplatník si tedy bude moci zvolit tu variantu, která pro něj bude výhodnější. Novela by měla nabýt účinnosti zpětně již pro příjmy dosažené ve zdaňovacím období roku 2008.

Uplatnění nákladů vůči příjmům z ČR

Daňoví rezidenti ze států Evropské unie a členských zemí Evropského hospodářského prostoru budou mít možnost u vybraných příjmů ze zdrojů na území ČR podat na konci roku 2009 daňové přiznání, ve kterém si zohlední náklady související s českým příjmem. Tento postup může být aplikován například v případě licenčních poplatků či úroků zaplacených do zahraničí, kdy inkasující subjekt nemá možnost započíst daň sraženou v ČR na svoji daňovou povinnost.

Zkrácení termínů pro placení daní a pojistného

Prezident České republiky již podepsal vládní návrh zákona, který novelizuje zákon některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o platebním styku. Zákon byl přijat s cílem harmonizovat českou právní úpravu s komunitárním právem. Dle uvedeného zákona by měly být zkráceny lhůty pro převody peněz. Namísto dosavadních 3 dnů by měly mít banky povinnost převést z jednoho účtu na druhý do 2 dnů.

Zákonem však současně budou novelizovány zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „SDP“), zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění (dále jen „ZVZP“) a zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „ZSZ“). Dle novelizovaného znění § 61 SDP bude nově za den platby daňové povinnosti považován „den, kdy dojde k připsání platby na účet poskytovatele platebních služeb správce daně, nebo u platby v hotovosti prováděné u správce daně den, kdy hotovost přijal pracovník správce daně“. Novela SDP by měla nabýt účinnosti dne 01.11.2009.

Podobně bude dle ZVZP a ZSZ považován za den platby pojistného den, kdy bude odpovídající částka připsána na účet banky příslušné pojišťovny či správy sociálního zabezpečení. Lhůta pro úhradu příspěvků na zdravotní pojištění se sjednotí s lhůtou pro placení příspěvků na sociální pojištění. Splatnost obou odvodů tak bude stanovena na období od 01. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Novela ZVZP a ZSZ nabude účinnosti dne 01.01.2010.

DPH

Připravovaná novela zákona o DPH

Vláda České republiky v současné době připravuje rozsáhlou novelu zákona o DPH, která by měla harmonizovat české právní předpisy s komunitárním právem zejména v oblasti místa zdanitelného plnění. Novela však zahrnuje i některé další změny, které nejsou v implementovaných evropských právních předpisech obsaženy. Jedná se například o zavedení úpravy základu daně v případě, kdy cena neodpovídá ceně obvyklé, zásahy do režimu bezúplatného poskytování reklamních předmětů či úpravy ve vykazování vývozu zboží. Návrh zákona by měl nabýt účinnosti k 01.01.2009, doposud však nebyl předložen Parlamentu České republiky ke schválení.

Komunitární právo v oblasti DPH

V červnu 2009 byl Parlamentu EU předložen nový návrh na úpravu komunitární právní úpravy daně z přidané hodnoty. Návrh zahrnuje kromě technických opatření týkajících se dovozu plynu a elektřiny a obchodování s těmito komoditami i změny v možnosti uplatnit nárok na odpočet daně v případě pořízení nemovitostí. Dle návrhu by měl být nárok na odpočet uplatněn pouze v poměru, v jakém bude nemovitost využívána pro ekonomické činnosti plátce na straně jedné a ostatní činnosti na straně druhé (soukromé využití majetku plátcem nebo zaměstnanci). Jedná se o modifikaci postupu, který je v současné době možno v České republice aplikovat při uplatňování nároku na odpočet DPH při pořízení nového dopravního prostředku. Dle navrhovaného předpisu by mělo být umožněno členskými státy aplikovat nové pravidlo při uplatnění nároku na odpočet DPH i na další typy pořizovaného zboží či majetku. Novela by měla nabýt účinnosti k 01.01.2011.

Upozornění: Výše uvedené informace mají pouze obecný informativní charakter a nejsou komplexním vyčerpáním zmíněných témat. Jejich účelem je pouze upozornit na nejzávažnější body novelizací a změn. Jakékoliv nároky na odškodnění za kroky podniknuté na základě těchto informací nebudou akceptovány. Použijete-li informace v tomto materiálu obsažené, budete tak činit pouze na vlastní riziko a odpovědnost.

Informace z tohoto materiálu prosím neužívejte jako základ pro konkrétní rozhodnutí a využijte vždy našich profesionálních služeb kvalifikovaných odborníků.